

Nóg veiliger inloggen

Idensys moet de nieuwe, superveilige manier worden om burgers digitaal te **identificeren**. Geen wachtwoorden meer, maar één digitale **sleutel** waarmee je inlogt bij zowel zorgverlener, overheid als webwinkel.

AUTEUR LOEK KUSIAK BEELD IDENSYS.NL

-

Vraag een inlogmiddel aan.
-

Aanmelden bij een organisatie.
-

Kies je inlogmiddel.

Burgers willen veilig inloggen om hun medische gegevens in te zien. Maar als je hun vraagt om zelf zo veilig mogelijk in te loggen, dan moet het allemaal makkelijk. Men kiest ook niet de sterkste wachtwoorden. Wil het nieuwe inlogstelsel Idensys breed omarmd worden, dan is een grote bewustwordingscampagne nodig.' Aan het woord is directeur Peter de Boer van Fysiomanager, leverancier van een softwarepakket waarmee zo'n drieduizend fysiotherapeuten hun agenda en administratie beheren alsook het elektronisch patiëntendossier, dat voor cliënten met gebruikersnaam en wachtwoord toegankelijk is via het portaal MijnZorgtoegang.nl. Fysiomanager draait sinds enkele maanden met nog een aantal zorgpartijen mee in de pilot voor Idensys, dat de opvolger moet worden van DigiD, tien jaar geleden ingevoerd maar inmiddels niet veilig genoeg meer geacht.

'Doelstelling is een hogere beveiliging voor officiële online identificatie', aldus minister Blok voor Wonen en Rijksdienst in zijn brief van eind augustus aan de Tweede Kamer over de modernisering van de digitale infrastructuur. 'Nederlanders kunnen in de toekomst kiezen uit meerdere manieren om in te loggen en zich te identificeren in het BSN (= publieke) domein.'

Idensys kent een zwaardere toegangscontrole en een hoger niveau ('3 en 4' in vakjargon) van betrouwbaarheid. De nieuwe manier van identificeren garandeert dat de persoon die met Idensys inlogt daadwerkelijk de persoon is wie hij zegt dat hij is. Europese regelgeving verplicht de lidstaten om de geautoriseerde toegang voor het digitaal uitwisselen en beheren van gegevens

tussen arts en patiënt naar niveau 3 of 4 te verhogen. Dat moet de Nederlandse overheid organiseren. Wellicht draagt dat ook bij aan de e-health-ambitie van minister

Schippers van VWS. Die wil dat vanaf 2019 80 procent van de burgers via hun beeldscherm contact kan leggen met zorgverleners voor onder meer het maken van afspraken en

het inzien en bespreken van onderzoeksuitslagen.

'DE ZORG STIMULEERT MENSEN NOG NIET TOT ONLINE CONTACTEN'

Speerpuntsector

Online dienstverlening in de retail, bij winkels, banken en vliegmaatschappijen is gemeengoed. 'De zorg daarentegen is nog conservatief', zegt Merik Seven van Nictiz, kenniscentrum voor informatietechnologie in de zorg, dat een aantal pilots met Idensys begeleidt. 'De zorg stimuleert mensen nog niet tot online contacten. En waar de ict-systemen wel gericht zijn op e-health, wordt niet altijd zorgvuldig omgegaan met de beveiliging van medische, dus privacygevoelige informatie.'

De zorg is samen met de Belastingdienst door de overheid aangewezen als speerpuntsector in het uittesten van nieuwe authenticatiemiddelen als Idensys. De pilots lopen door tot in 2017 als de Tweede Kamer minister Blok in oktober groen licht geeft voor 'de stap van verkenningfase naar uitrolfase in de multimiddelenaanpak.' Seven: 'In de pilots is beveiligingsniveau 3 momenteel het hoogst bereikbare. De meeste zorginstellingen zitten nu op 2, sommige op 2-plus.'

De bedoeling is dat burgers vanaf 2018 niet meer tig gebruikersnamen en/of wachtwoorden hoeven te onthouden maar beschikken over één digitale sleutel. Daarmee kunnen ze inloggen bij organisaties in zowel het publieke als het consumentendomein. Eén sleutel die past op het digitale slot van huisarts, ziekenhuis of fysiotherapeut maar ook op het slot bij de Belastingdienst, (zorg)verzekeraars, gemeenten, banken, KPN, Post NL en webwinkels als Zalando en Bol.com. Ook voor deze branches lopen er pilots met veiliger authenticatiemiddelen.

Om met Idensys te kunnen inloggen, hoe- >

> ven burgers zich slechts één keer aan te melden. Als identificatie van een gebruiker wordt als basis een pseudoniem gebruikt, een voor de gebruiker niet zichtbare betekenisloze reeks cijfers die automatisch wordt gegenereerd via een inlogmiddel.

Makelaarsfunctie

Het nieuwe identificatiemodel is vergelijkbaar met het iDEAL-model: de webwinkel weet ook niet van te voren met welke bank de persoon die iets koopt, zal betalen. Dit betekent dat tussen gebruiker en dienstenaanbieder een makelaarsfunctie, ofwel een 'middelenleverancier' zit. Dat zijn, om er enkele te noemen, aanbieders als CreAim, Digidentity, KPN en Morpho. Zij leveren de gebruiker het inlogmiddel, oftewel de sleutelbos. Die *host* de gebruiker zelf. Dat kan variëren van een selfie, een mobiele telefoon inclusief sms, een code die een card-reader genereert, tot een face-to-face verificatie. In het laatste geval komt een medewerker van de middelenleverancier langs, zoals KPN doet, om de identiteit vast te stellen. Voor zorginstellingen geldt dat zij de identiteit van cliënten die een account aanmaken niet meer zelf hoeven te verifiëren.

Met de belangstelling van patiënten om aan de pilots in de zorg deel te nemen 'loopt het nog niet storm', constateert Merik Seven. Bij de organisaties die meedoen gaat het gemiddeld om vijftig tot honderd patiënten. 'Dat komt omdat vrijwel iedere patiënt de manier van inloggen met DigiD niet als onveilig associeert, maar ook nog niet weet dat we naar een

hoger niveau van betrouwbaarheid moeten. De overheid heeft qua voorlichting nog een wereld te winnen om de burger te overtuigen. Maar ook de zorginstellingen, vooral de grotere ziekenhuizen met hun vaak stroperige besluitvorming, moeten inzien dat ze sneller op de nieuwe ontwikkelingen moeten anticiperen. Men kan niet doorgaan met DigiD. De dienst- of zorgverlener is verantwoordelijk voor het aanbieden van een betrouwbaar digitaal slot, waar de patiënt met zijn sleutelbos kan inloggen.'

Nog eenrichtingsverkeer

Peter de Boer van Fysiomanager, die met middelenleverancier CreAim werkt: 'Bij ons doen met de Idensys-pilot tachtig cliënten bij vijf zorgpraktijken mee. Het leeft dus nog niet echt. Eigenlijk moet op de site van iedere medische praktijk staan: hier kun je inloggen met Idensys. *Awareness* kweken is essentieel. Wij hebben 2500 mensen die kunnen inloggen op het patiëntenportaal MijnZorgtoegang.nl. Nu is dat portaal nog vooral eenrichtingsverkeer: de therapeut vraagt dingen en die kan de patiënt invullen. Maar zodra je medische zaken uit het epd voor de patiënt toegankelijk maakt en hij of zij ook zelf dingen kan toevoegen, wordt de relatie tussen therapeut en cliënt veel dynamischer. Dat zie ik ook als voor-

deel van Idensys. Het portaal zelf onthoudt niks, het is alleen doorgeefluik. Het gaat om de applicatie erachter. Met Idensys is de toegang tot jouw informatie absoluut beter beschermd dan met de wachtwoorden die je bijvoorbeeld voor je sociale media gebruikt. Het persoonlijk authenticeren zal voor cliënten nog even wennen zijn. Maar daar kan de zorgverlener een goede uitleg bij geven. En vergeet niet dat Idensys een Europees stelsel is, dus heb je het gemak dat je het inlogmiddel ook bij dienstverleners en bedrijven buiten Nederland kunt gebruiken.'

Nictiz publiceert dit najaar een rapport met de bevindingen van de zestien zorgorganisaties die aan de Idensys-pilot meedoen. 'Daar zitten dan ook aanbevelingen bij voor zorgverleners, middelenleveranciers en patiënten', zegt Seven.

DigiD is gratis. De vraag is of inloggen met Idensys de patiënt iets gaat kosten.

Seven: 'Ik verwacht dat de burger eenmalig een paar tientjes gaat betalen voor zijn digitale sleutel.' De Boer: 'Er zullen kosten gemaakt worden als iemand bij jou, omdat je een inlogaccount aanvraagt, langskomt

om je identiteit vast stellen. Betaalt de overheid dat? De consument? Of een combinatie? De verdeling van de kosten moet goed geregeld zijn, anders schiet de overheid in eigen voet. Het geldt dat met DigiD vrijkomt, kun je investeren in het nieuwe systeem.' ■

'HET PORTAAL ZELF ONTHOUDT NIKS, HET IS ALLEEN DOORGEEFLUIK'